

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 654. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868343328.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Som man ser, han føler sig nærmest som Husit i det Land, hvorfra Hus's befriende Lære er fortrængt, og han omfortolker Spørgsmaalet om Kalken i Nadverens Sakramente, det gamle bøhmiske Kampspørgsmaal, i moderne, ja i Feuerbachsk Aand. I et Digt om de tyske Frihedssange lader han Tysklands Lyrikere høre, at Sangen ikke er den rette Hammer til at sprænge et Fyrstehjerte og at Friheden er som en Kvinde: den vindes ikke ved Ord alene. For Polakkerne føler han som var han selv Polak. Man ser, at han elsker en ung polsk Dame, og gennem sit Forhold til hende har han selv i sit Hjerte omdøbt sig til 655 hendes Landsmand. Digtet *An C a* er et af de skønneste, som udenfor Polen Samfølelsen med Polakkerne har skabt. Hartmann kan nu og da blive vidtløftig og i Udtrykket altfor dagligdags. Men hyppigst er hans Form fyndig, hans Stil dramatisk og han har Evnen til uforglemmeligt at brænde et Optrin ind i Læserens Sind. Man læse f. Eks. Digtet *Die Drei*, om de tre Fordrevne, der mødes hos en Pustavært paa en Slette i Ungarn og som i Nattens Stilhed sidder tavse ved deres Vin, indtil En hæver sit Glas og udraaber: For Fædrelandet! Den Første af de Fremmede er Zigøjner, den Anden er Jøde, den Tredje er Polak. Et Fædreland har Ingen af dem, og alle tre sidder stumme ved deres Bægere efter Skaalen.